

Codice del candidato:

Državni izpitni center

II SESSIONE D'ESAME

SLOVENO COME LINGUA SECONDA NEL TERRITORIO BILINGUE DELL'ISTRIA SLOVENA

Prova d'esame 1

A) Comprensione del testo

B) Conoscenza e uso della lingua

31 agosto 2007 / 90 minuti (30 + 60)

Al candidato è consentito l'uso della penna stilografica o della penna a sfera.

Al candidato è consegnato il fascicolo con allegati i testi 1 e 2

- staccabili - da analizzare, e due schede di valutazione.

MATURITÀ GENERALE

INDICAZIONI PER IL CANDIDATO

Per iniziare a scrivere attendi il via dell'insegnante preposto.

Leggi attentamente le istruzioni all'interno.

Incolla il tuo codice o scrivi il tuo numero di codice nello spazio apposito su questa pagina in alto a destra.

Questa prova è composta dagli esercizi A e B che si ricollegano al testo base.

La prova d'esame A presenta 14 quesiti. La prova d'esame B ne presenta 14. Ti suggeriamo di impiegare 30 minuti per l'esercizio A e 60 minuti per il B.

Scrivi le risposte negli appositi spazi in modo chiaro e leggibile. Scrivi in corsivo, non usare le lettere in stampatello.

Accanto ai quesiti, sul lato destro, è evidenziato il punteggio possibile.

Abbi fiducia nelle tue possibilità.

Buon lavoro.

Questa prova ha 11 pagine scritte e 1 pagina bianca.

Izhodiščni besedili k 1. izpitni poli

Besedilo 1: Boris Kozinc: Kako se hranijo ptice. Dolgorepka, naša manjša sinica. GEA, letnik XVI, maj 2006. 40–41.

KAKO SE HRANIJO PTICE

Dolgorepka, naša manjša sinica

- 1 Ne vem zakaj se mi zdi opazovanje dolgorepk (*Aegithalos caudatus*) nekaj posebnega.
- 2 Morda zato, ker se pozimi na drevo usuje cela jata in ne veš, katero bi gledal, morda zato, ker se pri krmilnici zadržujejo le kratek čas, ali zgolj zato, ker niso plašne in so s svojim enkratnim videzom nekaj posebnega med pticami.
- 3 Dolgorepka je naša manjša sinica, ki je ne bomo zamenjali z nobeno drugo ptico, saj je zanjo poleg drobnega telesa značilno, da ima kljun krajši od centimetra, rep pa dolg okrog osem centimetrov. Obarvanost glave je različna pri podvrstah; vse leto belo obarvane, torej v zimskem in poletnem perju, se pojavljajo le v severni in vzhodni Evropi.

- 4 Tudi dolgorepkino gnezdo je nekaj posebnega – pravi dosežek ptičje arhitekture. Je kroglasto in zgrajeno iz mahu, lišajev, rastlinske volne, pajčevin, peres. Na zunaj je obloženo prav z lišaji tiste vrste drevesa, na katerem ga gradi, tako da je povsem neopazno. Zanimivo je tudi, da je lahko v smrečici le malo od tal ali visoko v krošnji listavca ali iglavca.
- 5 Pri prehrani v naravi praktično nima tekmeca, saj se ptica zaradi majhne teže zlahka obeša na najtanjše vejice in tam najde drobcene žuželke, ličinke in jajčeca.

Boris Kozinc

Dolgorepka ni zaman pogledala pod skorjo jerebice.

Besedilo 2: Milan Vogrin: Živali. Pernati podnajemniki. GEA, letnik XVI, maj 2006. 41.

ŽIVALI

Pernati podnajemniki

- 1 Nekatero vrste ptic so znane po svoji prilagoditvi. Kar spomnimo se domačega vrabca, kako hitro in uspešno je osvojil tudi največja mesta.
- 2 Pa vrabec seveda ni edini. Sem bi lahko prišteli še vse tiste vrste, ki živijo v človekovi bližini. Najbolj so se prilagodile in po svoje tudi znašle tiste vrste, ki so za kraj gnezdenja izbrale kar naša prebivališča. Lahko jih imenujemo kar podnajemniki, pernati, da ne bo pomote.
- 3 Pri nas na stavbah gnezdi nekaj več kot dvajset vrst. Običajno ena sama, pogosto je to seveda domači vrabec, včasih dva ali celo tri. Več kot tri vrste hkrati pa je že redko in seveda tudi zanimivo. No, sam sem opazil hišo, na kateri je gnezdilo kar sedem vrst ptic hkrati! Hiša je resda bila zapuščena, a vseeno hiša stoji v vasi ob dokaj prometni cesti, kjer se ptic običajno ne tare.
- 4 Gremo lepo po vrsti. Najprej sem opazil, da v hiši gnezdijo domači vrabci. Ko sem jo obšel, sem v zračniku s hrano zagledal še poljskega vrabca, ravno takrat pa je k

drugemu zračniku priletel še škorec, ki je tudi hranil mladiče. Tri vrste sem torej zbral, še preden sem hišo dobro pogledal.

Lačni kavkini mladiči

Šest mladičev pegaste sove na podstrešju

Ko sem se povzpел na podstrešje, pa se je šele začelo. Skoraj sem padel preko gnezda z jajci domačega goloba, saj sem z baterijsko svetilko »lovil« črne leteče sence. Bile so kavke, ki so, kakor sem ugotovil nekaj minut kasneje, na podstrešju tudi gnezdile. Našel sem torej pet vrst. Pri iskanju in štetju kavkinih gnezd pa sem naletel še na dve poslastici! V najtemačnejšem kotu, le nekaj pednjev od gnezda kavke, sem zagledal še pegasto sovo, ki je čepela ob puhastih mladičih. Za konec pa je ostalo še najboljšo. Prav na koncu, za zadnjim nepregledanim tramom si je izbral mesto za gnezdenje – čuk. Skočil je z gnezda in me malo proč v varnem zavetju motril s svojimi rumenimi očmi. Sedem!

Milan Vogrin

A – bralno razumevanje

Natančno preberite besedili in rešite naloge.

1. Zaradi česa se zdi avtorju besedila 1 opazovanje dolgorepk nekaj posebnega? (Odgovora ne prepisujte dobesedno, temveč ga zapišite s svojimi besedami, parafrazirajte.)

(4 točke)

2. Po čem prepoznamo dolgorepko?

(1 točka)

3. Kaj pomeni, da je dolgorepkino gnezdo »pravi dosežek arhitekture«?

(3 točke)

4. Katera ptica se imenuje dolgorepka?

(1 točka)

5. Dolgorepka je zelo okretna.

DA NE

(2 točki)

6. Edino domači vrabec se prilagaja zelo hitro.

DA NE

(1 točka)

7. Kdo so »pernati podnajemniki«?

(2 točki)

8. Kaj nenavadnega je opazil avtor Milan Vogrin v zvezi z gnezdenjem ptic?

(2 točki)

9. Kaj je bilo za Vogrina največje presenečenje?

(1 točka)

10. V katerem odstavku se sporočilo besedila 2 stopnjuje?

(1 točka)

11. Izpišite tiste stavke oz. dele stavkov, ki označujejo stopnjevanje (začetek in nato stopnjevanje navzgor). Primer vsake stopnje izpišite v svojo vrstico.

(4 točke)

12. Kaj imata besedilo 1 in besedilo 2 skupnega?

_____ (2 točki)

13. V katerem besedilu najdete več objektivnega pristopa?

_____ (2 točki)

14. Zakaj je temu tako?

_____ (4 točke)

B – poznavanje jezika in tvorjenje besedila

1. Besedo *vejica* uporabite v dveh povedih tako, da boste dokazali njeno večpomenskost.

Prvi pomen:

Drugi pomen:

(2 točki)

2. Iz glagola *gnezdit* tvorite samostalnike.

a) Za to, kjer se gnezdi: _____

b) Za tistega, ki gnezdi: _____

(2 točki)

3. Iz naslednjih besed in besednih zvez tvorite pridevnike oziroma pridevniške besedne zveze:

kljun _____

dobro poznamo _____

čim prej _____

krogla _____

zunaj obložiti _____

(5 točk)

4. Glagolu dopišite poljuben samostalnik v ustreznem sklonu in v oklepaju navedite, za kateri sklon gre.

iskati _____ ()

pasti _____ ()

prilagoditi se _____ ()

(6 točk)

5. Natančno preberite naslednjo poved: *Ko sem jo obšel, sem v zračniku s hrano zagledal še poljskega vrabca, ravno takrat pa je k drugemu zračniku priletel še škorec, ki je tudi hranil mladiče.*

Prikažite njeno skladijsko sestavo in poimenujte odvisnike.

Prikaz

Vrsta odvisnikov

(3 točke)

6. Samostalniški besedni zvezi *pernati podnajemnik* in *poljski vrabec* postavite v orodnik ednine in orodnik dvojine.

Orodnik ednine

Orodnik dvojine

(4 točke)

7. Zapišite ustrezne predložne zveze za izražanje prostorskih razmerij.

Kje

Od kod

Kam

drevo _____

gnezdo _____

severna Evropa _____

(3 točke)

8. Iz propozicijskih sestavin: *najti, pet, različen, ptičji, vrsta* tvorite štiri povedi, in sicer tako, da bodo izražale avtorjevo:

a) željo _____

b) ukaz _____

c) vprašanje _____

č) trditev _____

(4 točke)

9. Katere stavčnočlenske vloge ima beseda *vrsta* v naslednjih povedih?

a) Najbolj so se prilagodile tiste vrste, ki so za kraj gnezdenja izbrale kar naša prebivališča.

b) Opazoval je različne ptičje vrste.

(2 točki)

10. Podčrtajte jedra besednih zvez.

a) dosežek ptičje arhitekture

b) na zunaj obloženo

c) človekova bližina

č) trajati predolgo

(4 točke)

11. Glagole iz povedi *Pri prehrani v naravi praktično nima tekmeča, saj se ptica zaradi majhne teže zlahka obeša na najtanjše vejice in tam najde hrano.* postavite v prihodnjik in preteklik ter zapišite celotni povedi.

a) Prihodnjik: _____

b) Preteklik: _____

(2 točki)

12. Ugotovite, če so besede pravilno zapisane. Če niso, napako popravite.

življenski pogoji, petcentimeterski, usuje, bateriska svetilka, podvrsta, vshodna Evropa

(2 točki)

13. Vstavite manjkajočo vejico.

Ne vem zakaj se mi zdi opazovanje dolgorepk nekaj posebnega.

(1 točka)

14. Četrty odstavek besedila 2 pretvorite v OPIS gnezdišč ptic v hiši.

Tvorite besedilo (50 do 60 besed), ki bo ustrezalo značilnostim opisa in ki bo jezikovno ustrezno.

GNEZDIŠČA PTIC V HIŠI
(Opis)

(15 točk)

PAGINA BIANCA